

Leto: II.

Maribor, sobota 26. marca 1921

Številka: 69.

Velikanski požar v Rušah. Milijonska škoda.

Napetost v vladi. — Needinost med jugoslovenskimi socijalisti. — Krvavi nemiri v Italiji.

Občinske volitve.

Maribor, 25. marca.

Kakor vse kaže, se bodo vršile občinske volitve na štajerskem ozemlju v prvi polovici meseca maja t. l. in sicer: 3. maja v občinah sodnega okraja Slov. Bistrica in Sv. Lenard, 5. maja v mestu Maribor in 8. maja bodo volitve v občinah mariborske okolice.

V tem slučaju bodo imeniki razgrnjeni v vprašed v dneh 5., 6. in 7. aprila, kandidatne liste se bodo morale pa vlagati 8., 9., 10., 11. in 12. aprila t. l.

Pravico glasovanja imajo vsi oni, ki so jo imeli pri volitvah v konstituanto. Imeniki se torej ne bodo nič spremenili.

Po vladni naredbi bode sestojal občinski odbor v občinah z manj kakor 500 prebivalci iz 10 odbornikov in 10 namestnikov; z manj kakor 2000 prebivalci iz 16 odbornikov in 16 namestnikov; z manj kakor 5000 prebivalci iz 24 odbornikov in 24 namestnikov, z manj kakor 10.000 prebivalci iz 32 odbornikov in 32 namestnikov; z manj kakor 20.000 prebivalci iz 36 odbornikov in 36 namestnikov; z manj kakor 40.000 prebivalci iz 40 odbornikov in 40 namestnikov; s 40.000 in več prebivalci pa iz 48 odbornikov in 48 namestnikov.

V občinsko zastopstvo sme biti voljen vsak volilec, ki je dovršil 24. leto, izvzeti so duhovniki, aktivni državni in javni zakladni uradniki, poduradniki in slugi.

Občinski odborniki in njih namestniki bodo voljeni po kandidatnih listah strank, oziroma skupin.

Kandidatne liste se morajo sestaviti na posebnem obrazcu, ki se ga dobi

Ivan Vidmar:

Mladost.

(Dalje.)

"Pax hominibus!" je čital župnik z mrkim glasom, včasipayčasi kihnil in tiščal brevir s stisnjenimi rokami tik pred očmi.

Spodaj iz farovžke veže se je prikazala tedaj Majda, brhka dekla, v rokah poln škaf perila, lahkono stopnje proti visokemu plotu ob navoženih kopicah okleskov.

Nande je pomolil glavo iznad trave in se posmejal.

"Ej, Majda, Majdica, kam pa?" Imela je polne boke in zapeljivo visoke prsi, obraz mično ovalen, zmerom rožnat in svez.

"Perilo moram razobesiti" — je povedala, postavila škaf na trdo na tla in začela razobešati po plotu oprane srajce.

Nande je ogledoval njene boste noge, ki so se ji ljubko svetlikale izpod krila, njen beli tilnik in njene gole lakti. Urno se je pripogibal, segala v škaf in se vzpenjala na prste, da je lažje dosegala vrh plotu; ko se je tako vzpenjala in iztezala roke, so ji kipele prsi, kakor za poljub!

"Sem pojdi Majda, boš kaj lepega povedala, da mi bo krajši čas!" jo je poklical Nande. "Se veš, kako sva ple-

proti odškodnini pri županstvu ali pri okrajnem glavarstvu.

Na kandidatnih listah mora biti vpisanih s polnim imenom, poklicem in bivališčem (kakor so zapisana imena v volilnem imeniku) toliko kandidatov, kolikor je treba v dotičnem kraju izvoliti občinskih odbornikov in namestnikov. Na čelu take kandidatne liste se zapiše ime dotične občine, dan volitev, jasna in določna označba stranke, ki jo predlaga. Potem se pod I. s tekočimi številkami 1., 2., 3., itd. napiše imena in priimke, poklic in bivališče kandidatov, ki jih mora biti toliko, kakor je treba izvoliti v dotični občini odbornikov.

Pod II. je treba vpisati ravno toliko in tako imena namestnikov, katerih mora biti po številu ravno toliko, kolikor je občinskih odbornikov.

Pod imena kandidatov se napišeta imeni enega predstavnika in enega namestnika te liste za volilni odbor. Ako je pa več volišč v občini, se napiše za vsako volišče po enega predstavnika in enega namestnika. Nato se morajo pod vse to svojeručno in čitljivo podpisati predlagatelji liste in pa vsi kandidati. Na kandidatni listi je treba imenovati izmed podpisancev eno osebo in nje namestnika, katera naj v imenu in po naročilu podpisancev občujeta z županom, oziroma političnim oblastvom, kakor pooblaščen zastopnika. Predstavniki list smejo biti le volilci dotične občine. Volitve se bodo vršile s kroglicami, kakor 28. novembra lanskega leta.

Zaupniki JDS naj začnejo z delom takoj, da bode vse v pravem času gotovo. V slučaju, da glede kake podrobnosti niso na jasnem, naj se nemudoma obrnejo po potrebne informacije na tajništvo JDS v Mariboru, Nar. dom.

sala zadnje nedeljo pri "Zlati kapljici"?

Saj me imaš še kaj rada — ali ni res?"

Stala je upognjena nad škafom; samo glavo je obrnila:

"Nimam časa, Nande...!"

In zopet se je povzpela na prste.

Plot se je polagoma polnil. V solnčni luči se je razobešeno perilo dremotno belilo, kakor mirno belo zidovje.

Že je bila z delom pri kraju; globoko si je oddahnila in iztegnila roke narazen, da se ji je napela rahla bluza.

"Ali ti je vroče?" jo je vprašal Nande. Nagnila je tilnik in ga živo pogledala s svojimi črnimi očmi, ki so ji poredno kukale iz svežega obraza.

"Seveda mi je... Kaj pa tebi?"

"Tudi!"

"Ali ne misliš nič več voziti? Čemu pa lenariš toliko časa tukaj v travi?"

mu je smeje požugala s prstom.

"Neusmiljeno dete! Torej mi niti počitka ne privoščiš? ... Pa konja se morata tudi najesti, da bosta lahko vozila."

"Prijetno se imaš... Jaz nimam po dnevi nikoli časa za odpočitek."

"Revica!"

Upognila je život in dvignila v rokah prazni škaf tako lahko kakor list.

"Kam pa spet?"

"Delat!"

"Nekoliko si rajši odpočij, Majda! ... Semkaj pojdi, da se pomeniva, če se

Zločinec.

Oni, ki so gonili naše fante in može v boj proti lastnim interesom, proti bratom, proti krvi lastne krvi, oni, ki so pustošili zemljo bratov Srbov in Rusov, oni, ki so hujskali na vojno, na boj do zadnjega, oni, ki so denuncirali naše značajno in zavedno ljudstvo, oni, ki so ga preganjali, metali v ječe, obešali, so bili zločinci, toda njihovi zločini vendar niso bili tako veliki, kakor je bil velik zločin onega, ki je zastrupljal vsa dolga vojna leta zaščiten in podpiran od avstrijskih trinogov srca našega najdražjega, srca naše slovenske mladine, naše bodočnosti. Ta mož, zločinec nad zločinci, nesramni izdajalec svojega naroda je bil — profesor dr. Josip Tominšek!

Za sklado avstrijske leče je ta izdajalec našega naroda sejal seme sovražstva proti jugoslovenstvu in slovanstvu sploh v nežna srca šolske mladine s svojo avstrijakantsko z Judeževimi groši plačano literaturo, sejal je suženjsko, pasjo ljubezen do trinogov na Dunaju, do tiranske države Habsburžanov. Toda ne samo to, ta mož je zastrupljal ta mlada srca naše mladine tudi z vojaško podivjanostjo, oskrnjal je ta srca s poveljevanjem ubijanja, morenja in ropanja, učil je to mladino spoštovati morilce in roparje. To je bila njegova peklenska pedagogika!

On ni le pel tej mladini o "Sirni Avstriji prelepi, edinem slavnem domu", on je pripovedoval tudi v povestih v prozi tem mladim dušam, "kako veličastno in sveto je pobiti Srbe in Crnogorce vse do zadnjega", "kako veličastno je "suvati v hrbet Ruse", te "zmaje". Govoril je nežni mladini. "Ti hodiš lahko bosa, samo da so obuti vojaki,

imava še kaj rada! Pa kdaj da hova spet plesala pri "Zlati kapljici"!

"Ne smem!" se je hohotala. "Na tisto kapljico in pa na ples sem že čisto pozabila..." Kljub temu je spustila škaf na tla in šla, zibaje se v bokih, preko travnika, z dlanmi gladeč žametne glavice visokih rož.

"Gesa se pa bojiš? Hitreje stopi!" A ni šla hitreje; zdaj si je bila uprla roke v bok in se leno pozibavala med pisano travo, ki jo je ščegetala v boste noge. Dvoje korakov pred Nandetom je obstala, zelo je bila zasopla; prsi so ji burno valovale in od njenega telesa je vse žehnelo.

"Daj, vsedi se!" jo je vabil.

"Kaj bi pa rekel, če bi kdo videl?" se je branila. "Sicer moram pa še tako v hlev, da nasteljem kravi."

V tem trenutku, ko je stala tako pred njim, vroča in zasopla, je bila v resnici zelo vabljiva, s tislimi svojimi golimi laktmi, polnimi rameni in zardelim obrazom.

"Pojdeš lahko še pozneje tja..." Kar prisedi!"

"Ne smem, res ne! ... Sploh ne vem po kaj sem prišla semkaj... Saj nimam nobenih odpuškov zame, Nande?"

"Zate zmerom, Majda! ... Ali si že pozabila na tisto moje srce? Prav debelo je bilo in lepo zaokroženo, iz vrha

samo da ima Avstrija dovolj pušk, kanonov in streliva." Govoril ji je, da je "Avstrija naša domovina, naša skrbna mamica, za katere zmago je treba darovati poslednji vinar in tudi stradati, samo da zmaga."

Vse to je delal prostovoljno, neprisiljeno, kajti prisiliti se da človeka le, da molči, da govori, da poje slavospeve, se ga ne da prisiliti. Morda velja izgovor za tega ali onega zločinca, za zločinca, zastrupljalca src naše nežne mladine ne more veljati noben izgovor, zanj ni oprostčenja, ni odpuščanja. Na njegovi vesti leži obilo onega sovraštva, ki vlada še danes tu in tam med nekim, osobito mladim ljudstvom proti naši svobodni državi. To sovraštvo je zasejal on, dr. Tominšek v srca teh ljudi, on jih je vzgojil za izdajalce svoje lepe domovine. Ko postavljajo naše oblasti pred sodišče vojaške dezerterje, ko postavljajo pred sodišče zasmehovalce naše domovine in naše vladarske hiše, tedaj bi morali postaviti mesto njih pred sodišče dr. Josipa Tominška, kajti on jih je vzgojil za dezerterje, za zasmehovalce in žaljivce našega vladarja.

In ta mož, ta zločinec sedi še vedno v Jugoslaviji, ta mož je celo ravnatelj naše jugoslovenske gimnazije v jugoslovenskem Mariboru? Temu možu je izročena v vzgojo še vedno naša mladina? In ta mož si upa še danes nastopati proti Sokolom, zato ker je postal klerikalec in ker je po klerikalni dr. Verstovškovi milosti postal ravnatelj tudi jugoslovenske gimnazije v jugoslovenskem Mariboru?

Ta mož, ta zastrupljevalec src naše mladine, ta zločinec spada pred sodišče, ta mož spada v ječo! Zato zahtevamo od naše vlade, da opere ta madež, da ga izbriše iz družbe naših vzgojiteljev!

pa mu je švigal rdeč plamenček; pa si snedla oboje, srce in plamenček... Listek z napisom, ki je bil prilepljen na srcu, pa mislim, da imam še zdaj pri sebi nekje v telovniku..."

"Ga boš prečital?"

"Če pojdeš sem."

"Tisto pa ne; nazaj bom šla."

Prestopila je korak naprej, hoteč iti mimo njega; ali tedaj jo je ujel za roko in jo potegnil z vso močjo k sebi.

"Kako si boječa!"

"Pa če kdo vidi?"

"Kdo neki!"

S svojima močnima rokama jo je posadil poleg sebe, obrnjen s smejočimi lici k njej.

"Saj sva skoraj popolnoma skrita med to visoko travo!" ji je rekel veselo.

Njeni gosti temni lasje so ji silili preko čela in senc na lica.

"Ali me imaš res kaj rad, Nande?" ga je naenkrat tiho vprašala, zroč mu naravnost v oči. "Zadnjič na plesu si rekel, da me imaš, pa takrat si preveč pil..." Povej še enkrat, zdaj, ko vem, da si trezen!..."

Ovil ji je okrog pasu svojo roko in jo stisnil k sebi, da je začutil mamljivo toploto njenih prsi.

"Majda! Nobenih vprašanj!"

"Ne tako močno... še zadusiš me..."

(Dalje prih.)

Notranja in zunanja politika.

* O sporu med demokrati poročajo te dni klerikalni in drugi protidemokratski listi. Vse te vesti pa so samo pobožne želje klerikalcev in njihovih tovarišev, ki se pa ne bodo izpolnile. V svoji bolni vročici so počeli celo prerokovati skori razpad demokratskega kluba. Poročali so celo tudi, da je Ljuba Davidovič odložil predsedstvo kluba, kar pa so morali že naslednji dan dementirati. Istotako so pred tedni prerokovali tudi padec sedanje vlade, mesto tega pa se je zgodilo, da so v vlado vstopili sedaj tudi muslimani ter slovenski samostojni kmetje. Vlada ima danes za seboj ogromno večino, opozicija se je skrčila pravzaprav samo na klerikalce, komuniste, zajedničarje ter Radičevce, ki pa vsi skupaj nič ne pomenijo. Ustavno delo bo šlo lepo izpod rok in koncem maja bo imela naša država že trden ustaven temelj.

* Naši klerikalci igrajo od časa volitev v konstituantno sem prav žalostno vlogo. Izobčili so se sami iz vseh odločujočih mest, misleč, da bodo s tem zavrli kolo našega političnega napredka ter da bodo potem vse močne stranke padle pred njih na kolena ter jim obljubljale polne mošnje in polna korita, samo, da sodelujejo. Mesto tega pa so jih te stranke pustile ob strani ter se zanje niti zmenile niso. Politično delo gre brez njih istotako dobro naprej, oziroma še bolje, kakor bi šlo z njihovo pomočjo, ki bi bila le balast. V svojem vžaljenem ponosu so potem zagnali silen hrup ne le proti vladi, nego tudi proti državi sami kot taki ter ji govorili, da jo razbijajo. Sedaj, ko so uvideli, da tudi s kričanjem in grožnjami ničesar ne dosežejo, sedaj so se spravili kot gladni psi nad posamezne naše moze, ko pa bodo uvideli da tudi teh mož ne morejo vstrašiti in zrušiti — bodo vtihnili.

* Dr. Vošnjak in Pucelj pri Pašiču. Pred sejo ministrskega sveta sta posetila ministrskega predsednika Nikolo Pašiča poslanca slovenske samostojne kmetijske stranke Pucelj in dr. Vošnjak.

* Zopet sestanek zavezniških ministrskih predsednikov. „Chicago Tribune“ javlja, da pride najbrže do sestanka zavezniških ministrskih predsednikov, na katerem bodo že razpravljali o izidu plebiscita v Gornji Sleziiji. Izgleda, da se bodo določile nove kazenske odredbe, ako Nemčija ne bi hotela plačati odškodnine.

* Razprave proti vojnim krivcem. Pred državnim sodiščem v Leipzigu se prične prve dni maja razprave proti vojnim krivcem, katere antantne države dolže kršitve vojnih zakonov. Najprvo pridejo na vrsto slučajji, ki so jih označili Angleži. Preiskava o teh slučajjih je že zaključana.

* Avstrija ne odda živine? (Reuter.) V spodnji zbornici je izjavil zunanji državni podtajnik na neko vprašanje, da se je sklep dunaj. sekcije reparacijske komisije z dne 4. marca, po katerem se je stavila zahteva po oddaji živine, najbrže preklical.

Zanimivosti.

Pesnik in milijonarka. Res idealne poroke so vsak dan redkeje. Smatra se jih more že za bele vrane. Skoro brutalna realnost je zavzela mesto idealno ljubezni. Vsak vprašuje dandanes: koliko denarja ima? Romantiko je pregnala vojna furija. Taka izjema pa se je dogodila v Newyorku. Hči znanega lastnika parnikov in milijonarja Ellermana

miss Annie je zahajala k nekemu portretistu, ki naj bi jo slikal. Večkrat jo videla tamkaj nekega mladeniča, ki je sedel portretistu kot model. Bil je vitke, stasite postave, lepih oblik in črnih sanjavih oči. Izvedela je, da je ta model pesnik Robert Mac A'mon in da živi v zelo bornih razmerah. Usmiljenje se je vzbudilo v njenem mladem srcu. Povabila je pesnika in portretista v njeno vilo, jima servirala čaj, razkazovala knjižnico in slike. Pri teh sestankih se je vzbudila v njenih srcih simpatija in za tem vroča in silna ljubezen. Odslej sta se sprehajala po mestnih nasadih, coologičnem vrtu, ogledovala tropične rastline ter zamaknjeno poslušala zgojenje ptičkov. Tako neznansko sta bila srečna, da nista mogla biti en dan eden brez drugega. — Njen papa pa ni o tem čisto nič vedel. Bival je že dali časa v San Francisku po važnih finančnih poslih. Annie je imel zelo rad in izpolnil bi ji vsako še tako drzno željo, ali ubožnega pesnika bi gotovo nagnal, ako bi le slutil, da se je upal približati njegovi hčerki. Zato sta se mlada zaljubljenca poročila na skrivaj. Pri svatbi je bilo navzočih le nekaj njegovih in njenih znancev, kot poročno potovanje sta izbrala — San Francisko. Debelo bode gledal papa milijonar, ko se mu predstavi novoporočenca...

Dnevna kronika.

— Zahvala. Ob priliki jubileja mojega dvajsetletnega umetniškega delovanja sem žela pri kolegih in občinstvu toliko priznanja in bila obdarovana s tolikimi cvetlicami in darovi, da mi je nemogoče se vsakemu posebej zahvaliti. Zato prosim vse, ki so pripomogli k temu, da sem obhajala ta pomemben večer tako lepo, da sprejmemo tem potom mojo najpriskrenejšo zahvalo.

Berta Bukšek,

članica nar. gled. v Mariboru.

— Promocija. 18. marca je promoviral za doktorja prava v senatni dvorani vseučilišča v Gradcu gospod Franc Brandstetter, bivši urednik „Marburger Zeitung“. Istega dne je bil promoviren tudi gospod Ivan Winterhalter iz Maribora.

— Jugoslaven sind schön dumm. Potniki, ki imajo službene posle v Avstriji in ob enem vpogled na izvoz iz naših obmejnih postaj, pripovedujejo, da Avstrija v zadnjem času živahno nakupuje konje, oves in razne potrebščine, kakor jih je nabavljala vojaška intendantca pred mobilizacijo. Ali Avstrija, ki nima niti denarja za nakup najpotrebnejšega živeža, nabavlja te predmete zase, ali posreduje za Nemčijo ali kako drugo državo, o tem ne bomo tu razpravljali. Značilno je le, kar je eden teh izvesteljev te dni doživel na neki večji postaji v okrožju Maribora. Pred njim je čakal večji transport lepih naših konj, določenih za izvoz v Avstrijo. Eden izmed Avstrijcev, misleč, da so sami med seboj, se je zaničljivo izrazil: „Diese Jugoslaven sind wirklich schön dumm; uns verkaufen sie das schönste Pferdmaterial ohne bedenken, dass eben diese Pferde einst bewaffnet den Retourweg machen können.“

— Za „Heil“ dva meseca ječe. Če mislite, da je kdo naših ljubih somiščanov dobil za izzivajoči „Heil“ dva meseca ječe, se presneto motite. Saj slišimo še hujša protidržavna želenja, ne slišimo pa, da bi se koga tiralo pred jugoslovenske sodnike. Oskruniteljica Čušovega groba in kršiteljica bogoslužja M. Krmelj je še danes prosta in niti ne vemo, če se je sploh kdo za njo pobrigal. Ta „Heil“ z dvomesečno ječo je torej romal čisto druga pota. Prišel je iz Prevalj. Tam so nemčurji obdolžili soprogo župana Lahovnika, da je ob odhodu volksverovcev na postaji navdušeno vsklikala „Heil!“ To so trdili nemčurji, oziroma nemčurke napram Slovenki. Lahovnikova je eno teh, Stefanijo Kunz tožila. Obtoženka je nastopila dokaz resnice po Ivani Remschnig, ki je pod prisego potrdila, da je tožiteljica takrat vpila „Heil“. Lahovnikova je dobila priče, ki so povedale, da to ni res. Na podlagi tega pričevanja se je okrožno sodišče prepričalo, da je Remschnig po krivem pričala, ter jo je obsodila na dva meseca težke ječe.

— Nad 1 milijon kron. Kakor se nam od dobro poučene strani zatrjuje, je pri zaključnem obračunu okrajne aprovizacije preostalo nad en milijon kron čiste dobička. Svoječas se je od ugledne strani obljubilo, da se ta dobček uporabi za prepotrebno izboljšanje okrajnih cest v Slov. goricah. Dosedaj je izostala obljuba in izboljšanje cest, katerih stanje se je med tem seveda še poslabšalo. Sentpeterčani in okoličani Sv. Petra če hočeje sploh kam piti, so se morali zateči k samopomoči, ker se od okrajne zastopa nihče resno ne zgame in ostane vsa dela samo pri obljubah in načrtih na papirju. Ker bodo zdaj okrajne ceste na brže podržavljene, bi bilo pametno se odločiti kako bi se zgoraj omenjeni nadmilijonski prebitek svojemu izviru primerno najbolj uporabil. Morda kot temeljna ustanova za prepotrebno okrajno hiralnico, kamor bi svoječas spravili naše največje reveže pod varno streho; ali pa za napravo in popravo važnih prometnih občinskih potov. Morda nam kdo to vprašanje še bolje razreši.

— Na naslov sanitetne policije. Prejeli smo: Veliko se je že pisalo o nesnagi v Mariboru, mislim pa, da je bilo vse to zaman, ker stvari ležijo pri nas tako, da se morajo naše škandalozne razmere oznaniti poprej celemu svetu, potem šele dotična zadeva najde rešitev v košari za papir. Ker je gotovo, da sanitetna policija sama ne pozna prijetnosti smradu, jo uljudno vabimo na izlet v „Nekrepovo“, oprostite, v Smetanovo ulico in naj si tam pregleda higijenične razmere. Samo mraz nas je v zimskem času še smenterija rešil tega smradu, če se pa gnojica, kar se pogostokrat zgodi, polije iz stranišč po stopnicah, potem si lahko vsakdo predstavlja te prvovrstne dišave, katerih se človek reši samo, če zbeži iz stanovanja in poslopja. Za danes lastniku teh hiš gospodu Nekrepu nočem delati večje sitnosti, na srečo mi leži še veliko. Svetujem pa temu gospodu, naj gleda, če že pobira tako visoko stanarino in različne prispevke, tudi na dobrobit svojih najemnikov. Dolžnost sanitetne policije pa je, temu stanju napraviti konec še pred vročim časom in prej nego se vgnezdijo v teh poslopjih, v katerih mrgoli otrok, kaka epidemična bolezen. Pri tej priložnosti omenim še, da so hišna vrata večinoma strla, dvorišča pa ne zaslužijo drugega imena, nego svinjski hlev; kot za vzgled imenujem poslopje Smetanova ulica št. 54.

— Priče za žrtev 13. oktobra. Ker hočemo biti čisto v duhu avstrijskih samo za Jugoslovence namenjenih paragrafov do skrajnosti dosledni, se je, kakor smo poročali, razprava proti gč. Mariji Križanec preložila. Gospodje hočejo slišati tudi še naravnost iz ust ovaditelja o tem, kar je itak že pod svojo službeno prisego izpovedal. Ker se ovaditelj Smodej sam sklicuje, da je bila pri dotičnem dogodku pred Pirchanovo trgovino velika množica, pred katero se je zbal, so morale ta prizor videti in slišati tudi razne druge priče. Kakor se je v nečem drugem slučaju izkazalo, da je nek višji policijski organ istotako ovadil in pričal v kričnem nasprotju s pričami, ki so bile neposredno v bližini ovadenega, tako je mogoče, da se je ovaditelj motil tudi v slučaju Križanec. Vsak, kdor o tem kaj zanesljivo ve, naj se oglasi v pisarni zagovornika dr. Boštjančiča, Aleksandrova cesta 31.

— Skrivnostni umor pri Sv. Kungoti. Mariborska porota je v četrtek v razpravi, ki je trajala od zjutraj do 21. ure z nepričakovanim izidom rešila skrivnostni umor v Vrtičah pri Sv. Kungoti. Kakor znano, je bila tam v noči 17. oktobra p. l. na stražen način umorjena 23letna Jožefa Razborčan. Morilec ji je poleg poškodb na glavi, prerezal na široko in globoko tudi vrat. Umorjenka je bila živahna, veselo dekle in splošno priljubljena. Umora osumljen, obtožen in obsojen je njen svak Anton Bračko, ki naj bi imel po javnem mnenju ljubezensko razmerje z umorjenko. Ker je Bračko do zadnjega trdovratno tajil, je cela obtožba slonela samo na indicijah. Obsojen je na smrt na vešalih. Sicer opozarjamo na to doslej najbolj zanimivo razpravo v prihodnji številki.

— Za Jugoslovensko Matico sta darovala v počaščenje spomina pokojne gospe Albine Kraigherjeve iz Postojne dr. Leopold in Stana Boštjančič v Mariboru znesek po 100 K ter Slavoj Dimnik 40 K. V veseli družbi v Narodnem domu se je zbralo 160 K in sicer so darovali po 40 K Kosič, po 20 K Jaklič, Dekleva, Pust, Filipič, Dobrila in Buzdon. O priliki občnega zbora je nabral Rado Strgar 477 kron. Odbor J. M. izreka vsem darovalcem najiskrenejšo zahvalo.

— Društvo državnih policijskih nameščencev v Mariboru vabi vse prijatelje petja, godbe in plesa na veselico, katere se vrši dne 2. aprila 1921 v Götzovi dvorani v prid vdov in sirot gornjega društva. Za ceno jedila in izvrstno pijačo je preskrbljeno. Ker je čisti dobiček namenjen vdovam in sirotam društva, pričakuje odbor mnogo brojne udeležbe.

— Velikonočne belokranjske poslanice v korist „Jugoslovenske Matice“, oddajajo po 8 kron: trgovina Baloh & Rosina na Grajskem trgu ter slaščičarni Ilich in Koser v Slovenski ulici. Rodoljubi segajte po njih.

— Mariborskim državnim uslužbencem. Obvešča se, da se vrši občni zbor društva in „Samopomoči“ dne 1. aprila 1921 ob pol 7. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora in preglednikov. 2. Volitev predsednika, odbornikov in preglednikov. 3. Poročilo sodnega nadsvetnika g. Kronvogela „O dopustnem povišanju najemnine“. 4. Sklepanje o preosnovanju zadruge „Samopomoči“ v „Nabavljajo zadruge“. 5. Volitev upravnega in nadzorniškega odbora te zadruge. 6. Slučajnosti. Prosi se številne udeležbe. Odbor.

— Zborniški dan. V sredo dne 30. t. m. se vrši trgovski in obrtni zborniški dan v Mariboru, Jurčičeva ulica št. 8, II. nadstr. Uradne ure od 9. do 12. ure. Ravno tako se pismene vloge sprejemajo in takoj rešijo. V tem slučaju se mora znamka za odgovor priložiti.

— Velik trgovski shod v Mariboru. Dotični trgovci, kateri se nameravajo udeležiti dne 17. aprila t. l. v Mariboru se vršечеega trgovskega shoda, prosimo, da se takoj javijo trgovskemu gremiju v Mariboru, da se še pravčasno preskrbijo prenočišča.

— Za pogorelce v Knežji vasi. Odslek za prehrano je danes nakazal pogorelec v Knežji vasi pri Trebnjem brezplačno 2000 kg krušne moke, 150 kg masti in 60 kg sladkorja.

— Češka narodna cerkev ostane avtonomna. Vodje češkoslovaške cerkve izjavljajo, da vest, da se češkoslovaška cerkev pridruži srbski pravoslavni cerkvi ne odgovarja resnici. Vest se je razširjala vsled tega, da je 14 oseb pristopilo k pravoslavni cerkvi. Češkoslovaška narodna cerkev bo obstojala popolnoma avtonomno dalje.

— Zakopani plen. Ravnatelj vojnega plena Jagič, ki je bil v svrhu inspekcije v notranjosti Srbije, se je vrnil v Beograd. Na svojem potovanju je našel mnogo skritega plena v približni vrednosti 30 milijonov kron. Ta plen ima posebno vrednost za našo domačo industrijo.

— Mestni kino. 3. epoha vitezavimivega filma „Sel smrti“ se proizvaja od sobote 26. do ponedeljka 28. marca.

— Služba božja v stolnici. Na Veliko noč se proizvaja pod vodstvom stolnega kapelnika g. J. Trafenika pri pontifikalni maši ob 10h sledeče skladbe s spremljevanjem orkestra: Masa št. 14 v C duru od W. A. Mozarta, najlepša izmed njegovih maš. Vloge: graduale in sekvenca „Haec dies“ od J. Gruber-ja, ofertorij „Terra trenuit“ od Max Filke.

— Telovadba Sokola v petek, dne 25. t. m. odpade.

— Ljudska knjižnica (Narodni dom, I. nadstr. levo) bo tudi na velikonočno nedeljo od 10. do 11. ure odprta.

— Uprava praharne v Kamniku objavlja: Praharna v Kamniku je pričela izdelovati vse vrste dinamona. Interesenti morejo dobiti vsako količino dinamona za staro ceno 13 dinarjev za kg. Nova cena se določi pozneje. Na

LDU Beograd, 24. marca. Ministrstvo za zunanje stvari je ukrenilo potrebne korake, da se iz Bolgarske, Nemčije in Avstrije vrne naša deca, ki je bila v času okupacije Srbije odvedena iz domovine. Dosedaj so zbrani podatki o 125 takih otrokih, vendar pa je njihovo število mnogo večje. Z Madžarsko je, kakor znano, že dosežen sporazum glede vrnitve naše dece, ki se nahaja na Madžarskem.

Gospodarstvo, trgovina.

Borza 24. marca.

Zagreb: Berlin 232—233'25, Italija 560—562, London 556—562, New-York 142'50—143, Pariz 1012—1018, Praga 190—190'75, Svica 0—2475, Dunaj 20'10—20'60, Valute, Dolarji 139'75—140'25, avst. krone 0—22, carski rublji 70—75, francoski franki 975—985, napolendori 474—476, nemške marke 228—230, romunski lei 195—196, italijanske lire 550—555, čehoslovaške krone 183—188.

Dunaj: dinarji 1941—1961, dolarji 730—734, franc. franki 5030—5070, švic. franki 12.425—12.475, lire 2820—2840, češk. krone 935—941, madžarske krone 222'00—224'00, nemške marke 1150—1162, poljske marke 93'50—95'50, funti 2820—2840.

Curih: Berlin 9.27, New-York 581'50, London 22'80, Pariz 40'60, Milan 23'10, Praga 7.60, Budimpešta 2.02, Zagreb 4.—, Varšava 0.80, Dunaj 1.42 avstrijske krone 1.05.

Zvišena nagrada za najditelje vojnega plena. Ravnateljstvo urada za vojni plen v Beogradu priobčuje, da je predsednik ministrskega sveta z odlokom od 15. februarja 1921. l.m. št. 634 odobril predlog ravnateljstva gori imenovanega urada, da se zviša nagrada za najdeni vojni plen od 10 na 20 odstotkov celotne vrednosti.

Dovoljen izvoz oljčnega olja iz Italije. Italijanski finančni minister je v sporazumu s generalnim komisarjem za ljudsko prehrano dovolil izvoz gotovega kontingenta oljčnega olja.

Poslovni davek ter uvozna in izvozna carina. Zagrebška trgovska in obrtna zbornica sporoča, da je sklenil finančni ministrski komite dne 5. tm. v sporazumu s generalnim ravnateljstvom za posredne davke oprostiti blago, za katero ni treba plačati ne uvozne ali izvozne carine, tudi poslovnega davka. Carine obvezni predmeti plačajo pri uvozu ravno 100%. In pri izvozu 50% od predpisanih pristojbin kot poslovni davek.

Zimska setev in naši kmetje. Kmetovalci ne prorokujejo za letošnje bogve kake dobre žetve. Zimska setev so pojedle poljske miši, ker je bila premila zima in premalo dežja. Oranje polj in niiv in prekopavanje vrtov je radi strjenih in presušenih tal zelo oteženo. K temu pridejo še veliki stroški, ker zahteva orač za konje in delo s hrano do 400 K dnevno. Kmetje upajo, da bode dež, katerega se pričakuje v bližnjih dnevih, pošteno namočil zemljo. Po leti je pričakovati veliko sušo.

Nova poštna tarifa za mednarodni promet. Minister za pošto in brzojav je podpisal novo poštno tarifo za mednarodni promet. Po tej tarifi, ki stopi v veljavo s 1. aprilom, se bo plačevalo za pisma v teži 20 gramov 1 dinar, za vsakih nadaljnjih 20 gramov pa pol dinarja, za dopisnico z odgovorom pa en dinar. Od tiskovin

se bo plačevalo na vsakih 20 gramov po 20 par. Poština za poslovne papirje bo znašala za vsakih 50 gramov po 20 par, ravno toliko tudi za blagovne vzorce. Za priporočene pošiljke se doplača 1 dinar.

Ambulantna pošta Beograd—Zagreb—Ljubljana. Ambulantna pošta Beograd—Zagreb in Beograd—Ljubljana, ki je bila doslej pod zagrebškim odnosno ljubljanskim železniškim ravnateljstvom, je prešla sedaj v področje beogradskega železniškega ravnateljstva.

Povečanje premogovne potrebe naših železnic. Z ozirom na znatno povečanje prometa, ki bo nastalo z uvedbo novih vlakov od 1. junija dalje na podlagi sklepov mednarodne konference v Bernu predvideva ministrstvo za promet, da bo rabilo za potrebe vseh železniških ravnateljstev in za broderski sludikat v nadalje 5400 ton premoga dnevno namesto 4150 ton, kolikor se ga je doslej porabilo. Da bi se zagotovila potrebna množina premoga, je ministrstvo za promet že določilo premogovnike, ki bodo morali posameznim železniškim ravnateljstvom dobavljati premog. Celokupna rezerva za ravnateljstva ima znašati 150.000 ton. Trejina te količine se bo nabavljala v obliki navadnega premoga, dve tretjini pa v briketih.

Nova uvozna carinska tarifa. Izdelana je nova uvozna carinska tarifa, o kateri bo še ta teden razpravljali ministrski svet. Po teh novih tarifih se prometni davek sploh ukine, zato se pa poviša agio, tako da ostanejo dohodki drž. isti, kakor dosedaj. Tudi se ukine carina na novin. papir.

Razno in humor.

Kdaj je človek najmočnejši? Koliko jih je, ki bi na to vprašanje brez premišljevanja oddovorili zjutraj! Po navadi se misli, da je človek zjutraj najvedrejši, in da so njegove fizične sile najkrepkejše. Temu pa ni tako. Dr. Buch je napravil več poskusov s takozvanim dinamometrom, ki zanesljivo pokaže fizično moč človeka. Rezultat tega merjenja je pokazal, da so človeške mišice baš zjutraj najslabše. Po zajutru začne moč v človeku rasti, dokler ne doseže vrhunca po obedu. Človek je torej najmočnejši med 1. in v 3. uro popoldne. Potem začne moč zopet padati, pri večerji se malo okrepi in potem pada gradualno do jutra. Naše mišice enako slabi lenoba kakor pretiranost v delu. Tudi slabi mišice, če se mora človek pri delu potiti. Po teh opazovanjih je torej koristno in dobro; da dotični ljudje, ki zgodaj vstajajo in težko delajo, tudi zgodaj jedo, ker drugače prehitro oslabijo.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila.

Mobilirana soba, lepa, v mestu, ako mogoče s hrano ali proti uporabi kuhinje, se išče za družino 4 oseb proti dobri odškodnini. Ponudbe na Anončni in informačni zavod »Vedež«, Maribor, Slovenska ul. 6. 389 3—3

Spalne sobe se pod lastno ceno prodajo. Krčevina 140 pri Mariboru. 352 5—5

Vinograd ali kmetijsko posestvo v vrednost 1—2 milijonov kron se išče za nakup. Ponudbe pod »Skrivnost« na upravo. 400 2—1

Lep svilen, popolnoma nov damski čežnik in jako dobro ohranjena rujava petna torbica, se po nizki ceni prodaja. Vprašati je Koroska cesta 21, priil.

Lahko motorno kolo (Motor-Reve), 2 cilindra, dobro ohranjeno, se prodaja. Dravska ulica 11, gostilna.

Billard prodaja Slovenska čitalnica v Mariboru, Narodni dom.

V Ljutomerških gorah se prodaja

vinograd. posestvo

Nasada je 2 orala, krasna lega, nasad: muškati-silvanec, rulendec, pošcip in italijanski riček. Poslopije novo, vili podobno. Natančnejša pojasnila daje odvetniška pisarna doktor Lašič, Ormož. 399 2—1

Proda se ceno:

Hiša z vsemi potrebnimi prostori, s posebnim hlevom za živino in svinjakom, 2 orala njive, vinograd ter pašnik. Na vrtu se nahaja preko 60 sadnih dreves. Posestvo je v Gradišču, eno uro oddaljeno od Velike Nedelje. Ponudbe osebno ali pismeno na Antona Ožega, Jezdarska ulica številka 8 (konjeniška vojašnica), Maribor. 357 5—5

Trgovski pomočnik

manufakturst, kateri se je v Mariboru, Celju, Ptuj izučil ali v teh mestih ali okrajih serviral, se takoj sprejme v veletrgovini Ludovik Kuharič, Ormož. — Istotam se sprejme dobro izurjen kurjač za lokomobile. 398 2—1

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprema, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapetiranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. Izvršitve po jako nizkih cenah pri trdnosti za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor
Slovenski trg št. 6

Svobodna ogled! 217 Ceniki zastoj!

Motor na plin

dobro ohranjen, prodaja po zelo ugodni ceni
Mariborska tiskarna d. d.
Jurčičeva ulica 4.

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame
vsako vrsto straženja v mestu, na kolo-dvorih, kakor tudi spremljanje železniških vozov. — Pojasnila v pisarni: Pril. staniška ulica 2.

KNJIGOVEZNIKA MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJSE UREJENA, SE
PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU,
OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA
VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADA-
:: JOČA DELA. ::
IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!

Mariborska eskomptna banka

v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 11

Podružnice: Mursko Sobota in Velikovec.

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.